

AGATA COMBIK

redaktor wydania

To już ostateczny koniec lata... Niektórzy chowają głęboko plecaki i wakacyjne torby, zapominając definitywnie o sezonie letnich wędrówek. Inni – przeciwnie: właśnie otwierają jesienny etap pielgrzymowania. Za nami archidiecezjalne spotkanie na Jasnej Górze, przed nami piesza pielgrzymka do grobu św. Jadwigi. Nie czas na jesienna drzemkę! Również jesień warto witać „z podniesionym czołem”, na szlaku, w pielgrzymiej grupie lub w gronie najbliższych przyjaciół. O jednej z takich wesołych gromad przeczytamy dziś na s. VI.

ZA TYDZIEŃ

- O JUBILEUSZACH wrocławskich szkół
- Z wizytą w parafii ŚW. JADWIGI WE WROCLAWIU ŚWINIARACH

Archidiecezja u stóp Czarnej Madonny

Maryjo, przyrzekamy!

Tłumy wiernych z Dolnego Śląska 28 i 29 września wzięły udział w dorocznej pielgrzymce archidiecezji wrocławskiej na Jasną Górę.

Szczególny wymiar nadał pielgrzymce jubileusz 350-lecia ślubów Jana Kazimierza oraz 50-lecia Jasnogórskich Ślubów Narodu, złożonych 26 sierpnia 1956 r. Tegoroczne uroczystości przebiegały więc pod hasłem: „Królowo Polski, przyrzekamy”. W piątek wieczorem (28.09.) otworzyła je Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem bp. Edwarda Janiaka. O 21.00 wierni uczestniczyli w Apelu Jasnogórskim, po którym aż do godziny piątej rano trwało nocne czuwanie przed obrazem Matki Bożej Częstochowskiej, prowadzone przez poszczególne dekanaty. Czas czuwania wypełniły pieśni maryjne, Różaniec, modlitwne rozważania. Jasnogórskiej Pani powierzano wszystkie sprawy naszej archidiecezji. O północy rozpoczęła się Pasterka maryjna, której prze-

BARBARA RAK

wodniczył bp Andrzej Siemieniowski. Archidiecezjalną pielgrzymkę zakończyła Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem abp. Mariana Gołębiewskiego. W homilii metropolita podkreślił potrzebę wypełniania złożonych ślubów w życiu codziennym. Wspominał postać Jana Pawła II, który często nawiedzał Jasną Górę. – Czy dobrze słuchaliśmy tego, co do nas tutaj mówił i czy konse-

kwentnie wypełniamy jego słowa? – pytał.

Arcybiskup podziękował kapłanom i wszystkim pątnikom za podjęty trud pielgrzymi. Duża rzesza wiernych, która uczestniczyła we Mszach św. i czuwaniu, świadczy o tym, że dostrzegamy potrzebę zmiany codzienności. Oby odnowione śluby jasnogórskie nie pozostały pustą obietnicą...

BARBARA RAK

JUBILEUSZE GREKOKATOLIKÓW

KUBA LUKOWSKI

W najstarszej na Dolnym Śląsku parafii grekokatolickiej, obchodzącej swoje 50-lecie wrocławskiej wspólnoty pw. Podwyższenia Krzyża Pańskiego, odbyły się obchody 10-lecia diecezji wrocławsko-gdańskiej Kościoła grekokatolickiego. Zakończonym 1 października trzydniowym uroczystościom towarzyszyła konferencja naukowa na Uniwersytecie Wrocławskim, poświęcona dziejom Cerkwi grekokatolickiej. Zwierzchnikiem ustanowionej przez Jana Pawła II w 1996 r. diecezji wrocławsko-gdańskiej obrządku bizantyjsko-ukraińskiego jest bp Włodzimierz Juszcak. Ukraiński Kościół grekokatolicki jest jednym z 21 wschodnich Kościołów katolickich, należących do powszechnego Kościoła katolickiego.

Zapalone świece tradycyjnie towarzyszą modlitwie wiernych obrządku bizantyjsko-ukraińskiego

Nie tolerować zła

AGATA COMBIK

DOLNOŚLĄSCY POLICJANCI zgromadzili się 1.10. we wrocławskim kościele pw. Odkupiciela Świata z okazji święta swojego patrona, św. Michała Archanioła. Uroczystej Eucharystii przewodniczył abp Marian Gołębiewski, który w homilii przedstawił postać potężnego wodza niebieskich zastępów, broniącego chwały Bożej i walczącego ze złem. Mówiąc o służbie policjantów, Metropolita zwrócił uwagę na problem pijanych kierowców. – Musimy przełamać tolerancję społeczną na stan nietrzeźwości – mówił, podkreślając, że siadanie za kierownicą pod

wpływem alkoholu jest grzechem ciężkim. W czasie uroczystości głos zabrali także pierwszy zastępca Dolnośląskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji insp. Zbigniew Maciejewski oraz kapelan policji dolnośląskiej i proboszcz tutejszej parafii ks. Stanisław Stelmaszek. Eucharystię uświetniła obecność policyjnych pocztów sztandarowych oraz Orkiestry Reprezentacyjnej KWP. Policjanci uczestniczyli we Mszy św. „wmieszani” pomiędzy wiernych – na znak, że chcą na co dzień pełnić służbę pośród ludzi i dla nich.

Przywracajmy nadzieję ubogim

ŻMIGRÓD. Ogólnopolskie Spotkanie Młodzieży Wincentyńskiej odbyło się już po raz jedenasty, tym razem w parafii pw. Trójcy Świętej, prowadzonej przez Księżę Misjonarzy św. Wincetego à Paulo. Do Żmigrodu zjechało około 200 osób z kilkunastu parafii z różnych diecezji, aby przez trzy dni, od 29.09 do 1.10, wspólnie modlić się, uczestniczyć w katechezach i bawić się przy muzyce chrześcijańskiej. „Przywracajmy nadzieję ubogim” – tak brzmiał temat tegorocznego spotkania i cyklu katechez przygotowanych przez ks. Jacka Kuziela CM. Pod kierunkiem animatorów uczestnicy spotkania zastanawiali się nad problemem ubóstwa, pojmowanego jako inspiracja do czynów miłosierdzia zarówno względem ciała, jak i duszy. W sobotę z młodzieżą

KUBA LUKOWSKI

Oprawę muzyczną niedzielnej Eucharystii zapewnił zespół „Adonai” ze Żmigrodu

spotkał się bp Paweł Socha CM, który przewodniczył Mszy św. i wygłosił homilię. Jak mówi ks. Eugeniusz Walentowicz CM, proboszcz żmigrodzkiej wspólnoty, przyszlóroczne spotkanie młodzieży wincentyńskiej planowane jest w Skwierzynie.

Łączy nas św. Jadwiga

JUBILEUSZOWE OBCHODY 15-lecia Dortmundzko-Wrocławskiej Fundacji Partnerstwa Międzyparafialnego Dortmundu i Wrocławia odbyły się 30.09. na Ostrowie Tumskim. W programie znalazły się prelekcje, spektakl poświęcony św. Jadwidze oraz Msza św. w archikatedrze. Przewodniczył jej bp J. Pazdur, który przywołał w ho-

milii główne myśli tegorocznych pielgrzymek Benedykta XVI do Polski i Niemiec. Członkom Fundacji za ich działalność podziękował abp M. Gołębiewski. Organizacja zrodziła się w ramach działań na rzecz polsko-niemieckiego pojednania, zaowocowała wieloma inicjatywami charytatywnymi oraz budowaniem rozlicznych więzi między wspólnotami parafialnymi obu narodów.

Słowo z muzyką

WROCŁAW. Kolejne spotkanie z cyklu „Verbum cum musica” odbyło się w niedzielę 1 października w kościele pw. św. Stanisława, św. Doroty i św. Wacława we Wrocławiu. W gotyckim wnętrzu zabrzmiały utwory muzyki sakralnej kompozytorów polskich i obcych – m.in. Lottiego, Schnabela, Gorceyckiego czy Moniuszki – w wykonaniu drezdeńskiego kameralnego chóru męskiego „Voxaccord” oraz

wrocławskiego „Cantilena” pod batutą Barbary Szarejko. Koncert zwieńczyło wspólne wykonanie przez oba chóry utworu „Adoramus te Christe” Aloysego Kothe.O. dr Tadeusz Słotwiński w prelekcji zatytułowanej „Święty Jan Ewangelista w pismach św. Franciszka” podkreślił, jak ważna jest dla chrześcijanina znajomość Pisma Świętego – czego wzorem jest św. Franciszek.

Święto celników

WROCŁAW. Służby celne w całym kraju świętowały w dniu św. Mateusza, pierwszego biblijnego celnika. Wrocławska Izba Celna swoje obchody przeniosła z 21 na 29 września. W sali kolumnowej Urzędu Wojewódzkiego dyplomami i awansami uhonorowano zasłużonych funkcjonariuszy i pracowników SC. Na pl. św. Elżbiety przy bazylice – kościele garnizonowym zorganizowano wystawę pojazdów i specjalistyczne-

go sprzętu do kontroli celnej. Nie zabrakło na niej psów służących celnikom. O godz. 15.00 w bazylice pw. św. Elżbiety księża dyr. Cezary Chwilczyński, dr Andrzej Tomko i płk January Wątroba, pod przewodnictwem ks. dra hab. Waldemara Irka odprawili uroczystą Mszę św. koncelebrowaną w intencji dolnośląskich służb celnych. Przybyli na nią marszałek województwa, wojewoda, wiceprezydent, posłowie i liczne grono celników.

JOLANTA SAŚIĄDEK

Wrześniowa patriotyczno-religijna uroczystość na Cmentarzu Żołnierzy Polskich

Wrocławski Łyczaków i Rossa

— Poświęcenie krzyża jest zakończeniem wieloletniego procesu kształtowania się Cmentarza Żołnierzy Polskich — powiedział abp Marian Gołębiowski podczas Mszy św. odprawionej 27 września.

W 67. rocznicę powołania Polskiego Państwa Podziemnego na sztucznym kurhanie we Wrocławiu przy ul. Grabiszyńskiej odbyła się wielka patriotyczna manifestacja przywiązania do tradycji oręza polskiego. Przybyli na nią kombatanci wojenni, przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, żołnierze, harcerze, działacze społeczni oraz uczniowie wrocławskich szkół z nauczycielami. W kazaniu Arcybiskup wspominał, że wrocławski cmentarz pełni równie doniosłą rolę jak wileńska Rossa, lwowski Łyczaków, groby królewskie na Wawelu czy

TOMASZ BIAŁASZCZYK

groby wielkich Polaków na krakowskiej Skalce.

Na najokazalszej nekropolii wojskowej miasta spoczywają żołnierze kampanii wrześniowej z dowódcą Morskiej Obrony Wybrzeża komandorem Stefanem Frankowskim, jeńcy wojenni, robotnicy przymusowi, więźniowie

Msza pod przewodnictwem Metropolity wrocławskiego zgromadziła sporo młodzieży oraz żołnierzy

obozów koncentracyjnych i żołnierze II Armii Wojska Polskiego, którzy zginęli w 1945 roku. Jego budowa była kilkakrotnie przerywana, zmieniały plany architektoniczne a nawet lokalizację. Dopiero w latach 1968–70 uporządkowano powojenne gruzowisko i przystąpiono do przenoszenia żołnierskich szczątków. Od 1979 roku nad mogiłami żołnierskimi góruje 23-metrowy pomnik w kształcie husarskich skrzydeł. Niestety, z powodu zakazu ówczesnych władz, postawiony wówczas bez krzyża.

Uroczystości przy ul. Grabiszyńskiej były ukoronowaniem wieloletnich starań Społecznego Komitetu Budowy Krzyża, działającego przy oddziale dolnośląskim Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Jego człon-

kowie z niezwykłą delikatnością i żelazną konsekwencją zabiegali o ten chrześcijański symbol na wojсковej nekropolii. Gdy uzyskali zgodę, dotarli do projektantów: artystki rzeźbiarki prof. Łucji Skomorowskiej-Wilimowskiej oraz architektów Józefa Sztayera i Tadeusza Tellera, którzy już w czasach PRL-u rozważali możliwość uzupełnienia monumentu krzyżem. Gdy tylko, po transformacji ustrojowej, uzyskano zgodę, zaczęto szukać sponsorów i wykonawców krzyża. Lista zaangażowanych osób, firm i urzędów jest bardzo długa, a mimo to prace zostały wykonane społecznie lub za symboliczne wynagrodzenie i bez nachalnej reklamy.

Uczniowie wrocławskich szkół, którzy uczestniczyli w uroczystościach, zapamiętali także Apel Poległych, który jak salwy honorowe zmuszał do refleksji nad skomplikowanymi dziejami naszej Ojczyzny.

TOMASZ BIAŁASZCZYK

Cantus Organi

Festiwal

Kompozycje m.in. J. S. Bacha i A. Schlicka, niewidomego, żyjącego na przełomie XV i XVI wieku organisty, zabrzmiały podczas festiwalowego koncertu. 1.10, na unikatowych, barokowych organach kościoła pw. św. Wawrzyńca zagrała znana z występów we wszystkich niemal krajach Europy, niemiecka organistka Birgit Wildeman (na zdjęciu). 8.10 o godz. 18.00, podczas kolejnego koncertu VI Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej w Wołowie wystąpi wrocławski Chór Synagogi Pod Białym Bocianem, którym od 1996 r. kieruje jego założyciel Stanisław Michał Rybarczyk.

ARCHIWUM CANTUS ORGANI

Polsko-Czeskie Dni Kultury Chrześcijańskiej we Wrocławiu

Husycka historia

„Husyci – walka o prawa narodu czy wojna z Kościołem” to tytuł popularnonaukowej sesji historycznej, która odbyła się we Wrocławiu 28 września w ramach Polsko-Czeskich Dni Kultury Chrześcijańskiej

Spotkanie rozpoczęła Msza św. odprawiona w intencji narodów czeskiego i polskiego, pod przewodnictwem bpa Edwarda Janiaka, w kościele pw. św. Idziego na Ostrowie Tumskim. Przy ołtarzu stanęli także ks. Romuald Brudnowski – proboszcz z Kudowy Czermej i ks. dr Krzysztof Moszumański z PWT. Wziął w niej udział również ks. mitrat Eugeniusz Cebulski – proboszcz prawosławnej parafii pw. świętych Cyryla i Metodego na Piasku. W homilii bp. E. Janiak przypominając poglądy reformatorów Kościoła podkreślił, że nie wolno wybiórczo przyjmo-

wać Słowa Objawionego i Sakramentów świętych, gdyż odrzucając część z nich, odrzuca my wszystkie.

Druga część sesji odbyła się w salach Muzeum Archidiecezjalnego z udziałem jego dyrektora i zarazem rektora Papieskiego Wydziału Teologicznego ks. prof. Józefa Patera, przewodniczącego komitetu organizacyjnego PCzDKCh Juliana Golaka, przewodniczącego Zarządu Dol-

nośląskiego „Civitas Christiana” i współorganizatora sesji Henryka Kocha oraz gości z Czech i Polski. Po wykładach ks. K. Moszumańskiego, dra Jana Stejskala z Uniwersytetu w Pardubicach, dr Anny Sutowicz z „Civitas Christiana” oraz ks. J. Patera uczestnicy wysłuchali koncertu w wykonaniu zespołu muzycznego „Cantemus” z Duszpasterstwa Akademickiego „Xaverianum” z Opola.

Wykład ks. Moszumańskiego „Jan Hus – rys biograficzny” w sali kapitułarza MA

JOLANTA SAŚIADEK

JOLANTA SAŚIADEK

Epilogiem sierpniowego pielgrzymowania na Jasną Górę jest październikowa wędrówka do grobu św. Jadwigi w Trzebnicy. Pątnicy zanoszą w tym roku do Patronki Dolnego Śląska prośbę o beatyfikację Jana Pawła II. Modlić się będą także w intencji rodzin.

tekst
PAULINA ZIEMBIŃSKA

Bazylika św. Jadwigi w Trzebnicy należy do najstarszych sanktuariów na Dolnym Śląsku. Po kanonizacji Świętej w 1267 r. Trzebnicę nieprzerwanie odwiedzają codziennie liczni pielgrzymi. Ani reformacja, ani żadna wojna nie zniszczyły ruchu pielgrzymkowego. Po 1945 r. kult św. Jadwigi sprzyjał najmocniej integrowaniu ludzi na ziemiach odzyskanych, a październikowy odpust był świętem całej diecezji. – W każdym tygodniu jest kilka grup, które zgłaszają się do nas z prośbą o oprowadzenie po bazylicę, a ile osób pielgrzymuje do naszego sanktuarium bez zapowiedzenia – ciężko zliczyć. Kościół jest otwarty codziennie od 6.00 do 20.00 – mówi ks. prof. Antoni Kielbaso, salwatorianin, kustosz bazyliki. Słowa, które ks. Antoni przekazuje pielgrzymom polskim i zagranicznym, to często żywa katecheza. – Wierni przyjeżdżają do grobu Świętej ze swoimi sprawami, które chcą ofiarować Bogu przez wstawiennictwo patronki Dolnego Śląska. Tutaj upatrują źródła swojej siły – dodaje proboszcz parafii pw. św. Bartłomieja Apostoła i św. Jadwigi w Trzebnicy, ks. Jerzy Olszówka.

Tydzień przed uroczystym odpustem do Trzebnicy pielgrzymuje co roku grupa zorganizowana przez Caritas Diecezji Opolskiej, natomiast w kwietniu przyjeżdża pielgrzymka diecezji gliwickiej wraz z biskupem. Wrocławską pielgrzymkę na Jasną Górę nadrabia drogi, aby powierzyć św. Jadwidze swoje troski. – W sierpniu, idąc do Matki Przenajświętszej, odwiedzamy najważniejsze sanktuarium diecezji wrocławskiej i modlimy się we wszystkich pielgrzymkowych intencjach – podkreśla przełożony domu zakonnego salwatorianów w Trzeb-

Młodzież duchowna u stóp św. Jadwigi w bazylice trzebnickiej, w 2004 r.

nicy, a zarazem przewodnik pielgrzymkowej grupy VIII ks. Mieczysław Tylutki.

Trzebniczanie i Święta

Mieszkańcy Trzebnicy przyzwyczaili się już do widoku autokarów nieopodal bazyliki. Często nie zdają sobie sprawy, że żyją w miejscu, do którego niektórzy pielgrzymują setki kilometrów. – Dwa lata temu do bazyliki na rowerach dotarli trzej księża z Andechs, miejscowości położonej w Bawarii, w której urodziła się św. Jadwiga. Przebyli 900 km, aby pokłonić się patronce Dolnego Śląska – wspomina proboszcz. Trzebniczanie szczerą się, że mieszkają w miejscu, w którym kilkaset lat temu żyła tak niezwykła kobieta. – Św. Jadwiga urzekła mnie swoją prostotą i wytrwałością, z którą szła przez życie. Jest dla mnie niedoścignionym wzorem. Wielokrotnie wzywam ją na pomoc w różnych życiowych sprawach – wyznaje siostra zakrystianka z trzebnickiej bazyliki.

Trudno nie przypomnieć sobie także słów kard. Bolesława Kominka z 1967

Wspomnienie św. Jadwigi i dzień wyboru Papieża Polaka pielgrzymki

Patronka do

pielgrzymką do Trzebnicy uczczą wszystkie dekanaty archidiecezji

o brych ludzi

Zapraszamy na odpust

Uroczystości ku czci św. Jadwigi trwają kilka dni. Rozpoczynają się w piątek 13 października pielgrzymką młodzieży duchownej z terenu całej archidiecezji. Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem biskupa Józefa Pazura rozpocznie się tego dnia w bazylice o godz. 15.00. W sobotę 14 października przed południem do

AUTORYTET W CZERAZ I DZIS

Świętych trzeba nieustannie na nowo odkrywać, bez względu na to, w jakim żyli okresie. Istotną rzeczą jest, byśmy ich rozumieli w kontekście ich epoki, a równocześnie umieli dostrzec, które problemy są dziś aktualne. Jadwiga była osobą wykształconą. Kiedy przybyła na dwór księcia wrocławskiego, wzbudziła zachwyt dworzan, a przede wszystkim swojego męża. Umiała zachęcić go do dobrych działań. Bolało ją, że chociaż chrześcijaństwo na Śląsku istniało od dwóch wieków, nie było tam żadnego żeńskiego klasztoru. Miesiąc po objęciu władzy wraz z mężem założyła dom zakonny w Trzebnicy.

Równocześnie dostrzegała palące problemy społeczne. Jej program resocjalizacyjny można realizować nawet dziś. Dzięki swojej postawie Święta cieszy się szczególnym autorytetem, jakiego nie można kupić. Oprowadzając gości po trzebnickiej bazylice, pytam ich, czy przyszedli zobaczyć wyrytą w marmurze martwą postać Jadwigi, jak to czynimy w każdym muzeum, czy chcą spotkać żywego Świętego. Bo Święty pozostaje zawsze młody dzięki idei, którą nam przekazał. Święty nie potrzebuje paszportu ani wizy, jest wszędzie obecny. Święty buduje mosty między ludźmi.

KS. PROF. ANTONI KIELBASA
wykładowca Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu oraz Wyższego Seminarium Duchownego Salwatorianów w Bagnie

grobu Świętej przybędzie pielgrzymka Liturgicznej Służby Ołtarza, lektorów, przedstawicieli scholi parafialnych i świeckich szafarzy Komunii św. z terenu archidiecezji wrocławskiej. Wezmą udział we Mszy św. odprawionej w bazylice o godz. 11.00, której przewodniczyć będzie biskup Edward Janiak. Tego samego dnia około godz. 17.00 do Trzebnicy zawita piesza pielgrzymka z Wrocławia, która wyruszy z archikatedry o 6.00. Organizatorzy przewidują, że wzorem lat ubiegłych przybędzie około 8 tysięcy pątników. Poprowadzi ich, jak zwykle, ks. Stanisław Orzechowski, duszpasterz akademicki, nestor wrocławskich i dolnośląskich przewodników pielgrzymkowych. Uwieńczeniem pątniczego trudu będzie, odprawiona przy ołtarzu polowym Msza św. pod przewodnictwem biskupa Andrzeja Siemieniewskiego.

Niedziela, 15 października, jest centralnym dniem uroczystości odpustowych. O godz. 11.00 wyruszy z bazyliki procesja z relikwiami św. Jadwigi do ołtarza polowego, gdzie pod przewodnictwem arcybiskupa poznańskiego Stanisława Gądeckiego zostanie odprawiona Suma, po której ulicami miasta przejdzie procesja. O godz. 16.00 w bazylice odbędzie się koncert finałowy XIII Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Kameralnej i Organowej „W hołdzie Janowi Pawłowi II”. W poniedziałek 16 października, w dzień poświęcony w liturgii św. Jadwigi Śląskiej, do grobu przyjdą niewiasty, matki i wdowy. O godz. 11.00 w bazylice zostanie odprawiona Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem biskupa Andrzeja Siemieniewskiego.

Uroczystości poprzedzi nowenna. W dniach odpustu od godz. 6.30 pielgrzymi będą mogli przystąpić do sakramentu pokuty. W sobotę, niedzielę i poniedziałek o godz. 14.00 zaplanowana jest Droga Krzyżowa na kalwarii w Lesie Bukowym.

Organizatorzy zapraszają serdecznie do Trzebnicy i zachęcają do modlitwy w intencjach pielgrzymkowych. Św. Jadwiga zawsze przyjmuje w swoje progi wiernych i wysłuchuje wszystkich intencji. ■

Sonda

RODZINA I POJEDNANIE

EWA DUDEK,
KATECHETKA ZE SZKOŁY PODSTAWOWEJ
W TRZEBNICY

– Dla mnie, jako żony, matki trójki dzieci i katechetki, św. Jadwiga jest wspaniałym wzorem do naśladowania. W codziennym życiu czuję jej bliską obecność i pomoc. Wspierała dzieła miłosierdzia, dlatego staram się włączać dzieci w różne akcje charytatywne, np. pomoc potrzebującym z Domu Dziecka. Od naszej Świętej, wspaniałej i mądrej wychowawczyni, można czerpać wiele sił i zapału do pracy.

WIESŁAW WÓWK,
KOORDYNATOR SŁUŻB PIELGRZYMKOWYCH

– Gdy zbliża się październik, cieszę się na myśl o wędrowaniu do grobu św. Jadwigi. Zawsze, gdy idę w pielgrzymce lub służę na niej, polecam moją rodzinę Patronce rodzin i Dolnego Śląska. Pielgrzymka jest dla mnie czasem łaski, bliskości z Bogiem. Choć czasem trudno wstać tak wcześnie, to oczekiwanie radosnego spotkania z ludźmi dodaje sił. Rekolekcje w drodze odmieniają mnie i umacniają, dlatego zawsze mówię, że za rok znów spotkamy się na pielgrzymkowym szlaku.

KS. MAKSYMILIAN SEGNER,
WYCHOWAWCA W GIMNAZJUM SALWATORIANÓW W STEINFELD K. KOLONII

– Historię Śląska, zwłaszcza Trzebnicy, zacząłem studiować po wstąpieniu do salwatorianów. Od 1987 r. wakacje spędzam w Trzebnicy. Dzięki niemieckim i polskim pielgrzymom zrozumiałem, jak wielką rolę w ich życiu spełnia św. Jadwiga. Ludzie po jednej i drugiej stronie Odry darzą Patronkę ziemi śląskiej wielkim zaufaniem. Jestem wdzięczny współpracownikom, że mogę mówić o pojednaniu między sąsiadującymi narodami w Trzebnicy i w Niemczech.

Zapraszamy

■ DZIEŁO BIBLIJNE.

Nabożeństwo Słowa Bożego inaugurująca działalność Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II w Polsce odbędzie się we wrocławskiej archikatedrze 14.10. o godz. 16.00. Nabożeństwu przewodniczyć będzie abp Marian Gołębiewski; homilię wygłosi abp Stanisław Gądecki z Poznania. Uroczystość uświetni chór „Canta Nobiscum” pod dyr. Marka Pinarskiego. Dzieło Biblijne jest stowarzyszeniem powstałym w Polsce we wrześniu 2005 r., erygowanym przez Konferencję Episkopatu Polski. Ma na celu propagowanie na różne sposoby kultury biblijnej (wydawnictwa, sympozja, szkoły i kursy biblijne, formacja animatorów biblijnych, organizowanie biblijnych konkursów, obecność w mediach, prowadzenie strony internetowej – www.biblista.pl).

■ W „MACIEJÓWCE”.

„Baby Chłopy do roboty” – to hasło czwartkowych spotkań w CODA „Maciejówka”. Poprzedza je Msza św. o godz. 19.00 i adoracja Najświętszego Sakramentu we wrocławskim kościele pw. św. Macieja (róg ul. Szewskiej i pl. Nankiera). Spotkania rozpoczynają się o godz. 20.30. Dotyczą przyjaźni, miłości, rodziny, budowania pięknego życia opartego na dojrzałych więziach. Październikowy cykl nosi tytuł „Przyjaźń i nie-przyjaźń”. Najbliższe spotkanie odbędzie się 12.10. Prof. Witold Simon (psychiatra i psychoterapeuta) przedstawi temat: „O miłości nieprzyjaciół”.

GN w TVP3 i Radiu Rodzina

Wokół wiary

Program „W kręgu wiary”, emitowany przez TVP 3 Wrocław, w sobotę o godz. 17.00, zaprasza do śledzenia wydarzeń z życia Kościoła w trzech dolnośląskich diecezjach. W cotygodniowym serwisie informacyjnym także zapowiedź najnowszego wydania „Gościa Niedzielnego”.

Przypominamy, że na falach 92 FM Radia Rodzina, w każdą niedzielę, o 9.40, prezentowane jest najnowsze wydanie „Gościa Niedzielnego”. Fragmenty tekstów z aktualnych numerów wrocławskiego GN zamieszczamy także w dziale „aktualności” na stronie internetowej archidiecezji wrocławskiej: www.archidiecezja.wroc.pl.

Pożegnanie lata w Chrzęstawie

Spotkanie przyjaciół

W ostatni dzień mijającego lata grupa wrocławian z parafii pw. św. Elżbiety Węgierskiej przybyła do Chrzęstawy, aby dziękować Panu Bogu za czas wakacji.

Jak to możliwe, że w dzisiejszym, nieco zwiariowanym świecie, kiedy tak wiele słychać o zamykaniu się ludzi w kręgu własnych problemów, można skrzyknąć całkiem sporą grupę ludzi i zorganizować coś dla drugiego człowieka? Odpowiedzi na to pytanie należy poszukać, cofając się 4 lata wstecz, kiedy to rodzina Krzysztofa Aleksandrowicza, lektora z parafii przy ul. Grabiszyńskiej we Wrocławiu zmieniła dotychczasowe ciasne mieszkanie na nieco większe lokum w Chrzęstawie. Pan Krzysztof szybko wrósł w miejscową społeczność odpłacając jej za serdeczne przyjęcie aktywną pracą na rzecz Kościoła. Z jego inicjatywy od 3 lat na terenie miejscowych lasów odbywają się spotkania na pożegnanie lata. Szczególne zaproszenie kierowane jest do ludzi młodych. Zawsze można liczyć na obecność przedstawicieli Liturgicznej Służby Ołtarza z Wrocławia, miejscową młodzież, wspólnotę harcerek i harcerzy z Chrzęstawy, Nadolic i Wrocławia.

W Jelczu-Laskowicach, w ośrodku charytatywnym parafii św. Elżbiety położonym na terenie urokliwego parku, kilka lat temu nawiązały się pierwsze przyjaźnie między ministrantami z Wrocławia, Chrzęstawy i Nadolic. Kontynuowane są do dziś.

23 września właśnie od Jelcza wrocławska grupa rozpoczęła sobotni wyjazd. Jego uczestnicy spędzili miło czas na terenie ośrodka, a po spożyciu sytego talerza pysznej zupy przygotowanej przez niezawodną panią Celinkę, pojechali do Chrzęstawy. Tutejszy proboszcz ks. Wiesław Ciesielski, witając gości, tradycyjnie już apelował o ochronę darowanej nam przez Pana Boga przyrody. O godz. 15.00 przewodniczył połowej Mszy św. Po Eucharystii wszyscy udali się na wspólnie biesiadowanie przy kielbasce z różną i wspaniałych wypiekach. Do późnych godzin popołudniowych trwały serdeczne rozmowy, śpiewy i zabawy. Młodzi ludzie mogli odkryć receptę na to, jak można miło i sympatycznie spędzić wolny czas. Przygotowanie połowej Mszy św. i pikniku byłoby niemożliwe, gdyby nie udział i pomoc licznej grupy parafian. Mieszkańcy Chrzęstawy i Nadolic to wspaniali ludzie, którzy potrafią oddać kawałek swojego serca innym.

Piszący te słowa pragnie serdecznie podziękować za gościnę. Pan Bóg w sposób szczególny musi błogosławić takim inicjatywom, bo obdarzył uczestników tego pikniku wspaniałą, iście letnią pogodą. – Lubimy tu przyjeżdżać, czujemy się świetnie. W atmosferze serdeczności i życzliwości ładujemy nasze akumulatory, aby pokonywać codzienne trudności – takie głosy można było usłyszeć od uczestników spotkania. Następane zaplanowane jest na 21 września przyszłego roku. Już dziś cieszymy się na nie, a w międzyczasie zapraszamy naszych przyjaciół do Jugowic na „Zimowe ferie z Panem Bogiem”.

Piknik na pożegnanie lata w Chrzęstawie

TADEUSZ WOŹNY
lektor z parafii pw. św. Elżbiety

TADEUSZ WOŹNY

Kandydat do Pokojowej Nagrody Nobla
w Sanktuarium Golgoty Wschodu

Za Ojczyznę

Eucharystia w intencji Ojczyzny od dwunastu lat odprawiana jest we wrześniu, w sanktuarium wrocławskiej parafii pw. Matki Bożej Pocieszenia.

Początki tej tradycji sięgają 1994 r. kiedy to do groty, wzniesionej wówczas w sanktuarium ojców redemptorystów, zawitał obraz Matki Bożej Częstochowskiej, peregrynujący po Dolnym Śląsku. Tegoroczną Mszę św. 23 września odprawili kapłani z dekanatu na Wielkiej Wyspie w proboszczem i kustoszem Sanktuarium Golgoty Wschodu o. Stanisławem Golcem pod przewodnictwem ks. prałata Zdzisława Peszkowskiego, kapelana Rodzin Katyńskich, jeńca obozu oficerskiego w Kozielsku, obrońcy Ojczyzny w 1939 r.

Wzięli w niej udział przedstawiciele władz centralnych z ministrem kultury i dziedzictwa narodowego Kazimierzem Michałem Ujazdowskim, wojewódzkich z marszałkiem Pawłem Wróblewskim i miejskich z prezydentem Rafałem Dutkiewiczem i przewodniczącym RM Grzegorzem Stopińskim oraz reprezentanci Śląskiego Okręgu Wojskowego i Wojewódzkiej Komendy Policji, parafianie i młodzież. Na patriotyczną uroczystość przybyli jej współorganizatorzy – przedstawiciele: Oddziału Wrocławskiego Związku Sybiraków, Dolno-

śląskiej Rodziny Katyńskiej, Sybiraków-Afrykańczyków z „Klubu pod Baobabem”, Światowego Związku Żołnierzy AK z okręgu dolnośląskiego, Ogólnopolskiego Związku Żołnierzy Batalionów Chłopskich, Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych, Związku Młodych Więźniów Politycznych „Jaworzniacy”, Stowarzyszenia Polaków „spod Znak Rodła” i Fundacji „Polskie Gniazdo”. Wszyscy oni współdziałają w poszerzaniu Izby Pamięci, gdzie odbywają się lekcje żywej historii. Na zajęcia objęte programem Urzędu Marszałkowskiego, prowadzone przez kustosa Izby Pamięci Wiesławę Wadowską, coraz liczniej przybywa młodzież szkół podstawowych i średnich, nie tylko z Wrocławia. Izbę chętnie odwiedzają kombatanci i parafianie.

Tegoroczną patriotyczną uroczystość uświetniła orkiestra WKP, kompania honorowa WP i warta honorowa ustawiona przy Ścianie Nieznanego Żołnierza, gdzie spoczywają pochowane w 2005 r. czaszki oficerów polskich, wydobyte w 1942 z katyńskich dołów śmierci. Obecni mogli obejrzeć ekspozycję zgromadzone w Izbie Pamięci, mówiące o martyrologii Polaków, doznanej zarówno od wschodnich, jak i zachodnich sąsiadów.

Podczas uroczystości uhonorowano ks. Zdzisława Peszkowskiego, kandydata Sejmu RP (uchwała z 26.01.2006) do Pokojowej Nagrody Nobla. Od ministra kultury otrzymał on złoty medal „Gloria Artis” – zasłużony kulturze, a od prezydenta i przewodniczącego Rady Miasta dyplom za „niestrudzone w Polsce i na forum międzynarodowym szerzenie pamięci o Golgotcie Polaków na Wschodzie i zbrodni katyńskiej w imię prawdy i pojednania narodów”.

ZOFIA HELWING

WŁODZIMIERZ KOWALCZYK

Osiedle na szlaku

O Drodze

Kolejne spotkanie promujące Drogę św. Jakuba odbyło się na wrocławskich Popowicach.

Przewodnicy turystyczni, a zarazem organizatorzy jakubowego szlaku, Andrzej Kofluk i Emil Mendyk, przedstawili mieszkańcom osiedla ideę Drogi. Wykład odbył się 21.09, w czasie pierwszego spotkania w

ramach Wszechnicy Popowickiej – szkoły kultury obywatelskiej, zorganizowanej przez Spółdzielnię Mieszkanową „Popowice”. A. Kofluk wskazał na rolę, jaką Droga św. Jakuba odgrywa w lokalnych, także osiedlowych, społecznościach. We Wrocławiu biegnie ona m.in. właśnie przez Popowice.

Wieczory Tumskie i konferencja IPN

O uwięzionej Madonnie

TOMASZ BIAŁASZCZYK

Kapłan, który zasłynął z nieugiętej postawy w obronie krzyża, obrazu Czarnej Madonny i spraw Ojczyzny...

Ks. Józef Wójcik w czasie Wieczorów Tumskich

z czasów, kiedy władze PRL-u toczyły walkę z Kościołem. Kapłan opowiedział m.in. historię aresztowania i uwolnienia kopii obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej, której był pomysłodawcą.

Tak ks. prof. Józef Pater przedstawił ks. inf. dr. Józefa Wójcika z diecezji sandomierskiej, który przyjął zaproszenie na wrześniowe Wieczory Tumskie we wrocławskim kościele pw. NMP na Piasku. Ks. J. Wójcik już 1958 r., krótko po święceniach, wezwał do pozostawienia krzyży w salach szkolnych w Ożarowie i za ten czyn został skazany na miesiąc aresztu. Przez kolejne lata nieugiętą postawą zyskiwał sobie szacunek wiernych, lecz przez władze był traktowany jak wróg. W swojej prelekcji ks. J. Wójcik zawarł wiele wspomnień

Wykład i następujący po nim koncert sopranistki Doroty Baran-Błaszczak, której towarzyszył na organach Roman Plisz, cieszył się dużym zainteresowaniem słuchaczy. Wokalistka zaprezentowała pieśni z różnych wieków, poświęcone głównie Matce Bożej – między innymi „Ave Maria” Ch. Gounoda, F. Schuberta, G. Cacciniego.

Ks. Józef Wójcik był także specjalnym gościem konferencji zorganizowanej przez IPN w Auli PWT we Wrocławiu.

TB

PANORAMA PARAFII

Wspólnota pw. św. Jana Chrzciciela w Smogorzowie (dekanat Włochy)

Na szlaku i nad krzyżówką

Kto słyszał o pątniczej trasie z Idzikowic do Smogorzowa? Taką właśnie wyjątkową pielgrzymkę odbywają raz po raz tutejsi mieszkańcy.

Kilkukilometrową drogę z kościoła filialnego do parafialnego pokonuje na przykład młodzież z okazji święta swojego patrona, św. Stanisława Kostki. Wędrują polami i lasem, z modlitwą i śpiewem na ustach. Tym szlakiem kroczyła także procesja zorganizowana w rocznicę śmierci Jana Pawła II. To niejedyny interesujący zwyczaj smogorzowskich parafian.

Kolorowe karteczki

Co miesiąc mają inny kolor. Dzieci otrzymują je w każdą niedzielę po Mszy św. Są tam krzyżówki, labirynty, obrazki do kolorowania. Wszystkie zadania dotyczą czytań mszalnych z danej niedzieli. Ci, którzy wytrwale je rozwiązują, w nagrodę jadą na koniec roku na darmową wycieczkę. – Co tydzień te karteczki powielam, przycinam, potem zbieram, przyznaję punkty... Niezłą mam z nimi zabawę... – mówi proboszcz z uśmiechem. – Ale warto. Niektóre dzieci bardzo się angażują w cotygodniowe zajęcia.

Najmłodszym parafianom wiele uwagi poświęca katecheta, Bożena Oleksy. Młodzież

integruje się w czasie rozmaitych wyjazdów. Razem z proboszczem przemierzali już Kotlinę Kłodzką, masyw Śnieżnika, okolice Barda. Może wkrótce stworzą własną scholę. Szykują się do tego dzieła Asia i Agnieszka, które zaczynają naukę gry na gitarze.

Otworzyć plebanię

To marzenie proboszcza – by plebania stała się dla parafian domem otwartym, służącym na różne sposoby lokalnej społeczności. Z myślą o tym prowadzone są w niej ostatnio rozmaite prace. Duże pomieszczenie na piętrze przeznaczone jest na salę konferencyjną. Na parterze z kolei ma funkcjonować świetlica dla dzieci i młodzieży. Tutaj też odbywa swoje spotkania rada parafialna, która w nowym składzie zaczęła działać kilka lat temu. Pierwszym jej przedsięwzięciem było zebranie środków na remont dachu plebanii. Teraz angażuje się w gromadzenie funduszy na kolejne potrzeby wspólnoty. Na plebanii bywają też członkinie parafialnego zespołu Caritas. – Powstał wiosną 2005 r. Zagospodarowałyśmy pomieszczenie na zapleczu kościoła i rozpoczęłyśmy działalność – wspomina Teresa Krawiec, należąca zarówno do rady, jak i do zespołu. – Przy pierwszym rozdzielaniu

Okazały wygląd parafialnego kościoła ma prawdopodobnie związek ze starą (niepotwierdzoną) tradycją, zgodnie z którą Smogorzów miał być przez pewien czas stolicą biskupów wrocławskich

środków spożywczych ludzie byli jeszcze nieco skrupowani. Z pomocy skorzystało 65 rodzin. Teraz po wsparcie zgłasza się ich ok. 120. Widać, że jest ono potrzebne.

Być może powstanie tu także duszpasterstwo rodzin i inne wspólnoty. W cieniu strzelistych wież smogorzowskiej świątyni rodzą się coraz to nowe pomysły.

AGATA COMBIK

KS. JANUSZ JASTRZĘBSKI

Pełni funkcję proboszcza w Smogorzowie od 2003 r. Od 2005 r. jest zastępcą dyrektora Caritas Archidiecezji Wrocławskiej. Zajmuje się powoływaniem parafialnych zespołów Caritas i współpracą z nimi. Jest dekanalnym duszpasterzem rodzin.

ZDANIEM PROBOSZCZA

Mam za sobą wiele pielgrzymek, pieszych i auto-karowych. 11 razy uczestniczyłem w pieszej pielgrzymce do Częstochowy, w tym kilka razy jako przewodnik grupy. Prowadziłem także pielgrzymki z Góry do Trzebnicy. Uważam, że wspólne wędrowanie, a także wszelkie parafialne wyjazdy są bardzo ważne, wiele wnoszą w życie wspólnoty. Stąd nasze wyprawy do Częstochowy czy Lichenia, wyjazdy z dziećmi i młodzieżą. Chciałbym, by w przyszłości powstało u nas parafialne centrum promocji Smogorzowa. Jest to przecież bardzo interesująca miejscowość, z którą wiąże się stara tradycja o usytuowaniu tutaj biskupiej stolicy. Nie znajduje ona potwierdzenia w źródłach historycznych, ale musiała być wyjątkowo żywotna. Do dziś w pobliżu kościoła można znaleźć stary krzyż z wypisanymi rzekomymi datami urzędowania w Smogorzowie kolejnych biskupów, a sufit jednej z sal XIX-wiecznej plebanii zdobi malowidło przedstawiające legendarnego bpa Gotfryda nauczającego tutejszy lud.

Zapraszamy na Msze św.

- W niedziele: Smogorzów – 7.30 i 11.30, Idzikowice – 9.00 i 10.15;
- W dni powszednie: 18.00 i 17.00 zimą (w Smogorzowie lub Idzikowicach)